

DİLİMİZİN ZENGİNLİKLERİ

Atasözleri ve Deyimler

Her deyim ve atasözü aslında küçük bir hikâyedir.

YARIN DEĞİL ŞİMDİ

İdil on yedi yaşında bir lise öğrencisiydi.Ama hiç ders çalışmıyordu.Kendine söz veriyor, her gün konu tekrarı yapacağına dair.Okuldan eve gittiğinde kendine verdiği bu sözü tutmuyordu,daha doğrusu tutamıyordu.Sınavlara daha çok var nasılsa, sonra çalışırım diyor kendini rahatlatıyordu.Başka işlerle uğraşmak daha cazip geliyordu.Günler su gibi akıp geçmişti.Sınav zamanı yaklaştı.Yaklaştı ama, günü gününe çalışması gereken İdil,biriken ders konularının üstesinden nasıl geleceğini kara kara düşünmeye başladı.Elinden geldiğince çalıştı,çalıştı; pek başarılı olamadı.Bu duruma çok üzüldü.Üzülmenin bir faydası yok, diye düşündü.Çünkü biliyordu ki hata kendisindeydi.Ertelemeyip çalışsaydı bunları yaşamayacaktı.Anladı ki başarılı olmak istiyorsa zamanında çalışmalıydı.Bu onun unutamayacağı bir ders olmuştu.

10/D – 1395 Aslı SINACI

«Bugünün işini yarına bırakma.»

ONUN ADI ASEL

Asel,spor yapmayı çok seven küçük bir kızdı.Büyüklerinin yönlendirmesi sonucunda boks öğrenmeye başladı.Oldukça da yetenekliydi Asel. Kısa saçlı,kahverengi gözlüydü. Güldüğü zaman yanağında minik bir çukur oluşurdu. Yumrukları sertti,oldukça güçlüydü ve en önemlisi de hızlı düşünebiliyor ve karar verebiliyordu.Bu hayatta en sevdiği şey boks yapmaktı.On yedi yaşına kadar ciddi bir sakatlık yaşamamıştı.Ta ki o güne kadar...Yarışmalara hazırlanan Asel,antrenman sırasında ayak bileğini incitti. Durumunun çok kötü olmadığını ancak iyileşebilmesi için dinlenmesi gerektiğini söyledi doktorlar.Asel çok üzüldü bu duruma.Yarışmalara katılamadı.Fakat Asel asla pes etmedi.Biliyordu,çok çalışma ve çaba gerektiren bir spordu boks. Yemesine, içmesine, kilosuna dikkat etmesi gerekiyordu.Sakatlanıyor,iyileşiyor, tekrar antrenmanlarına devam ediyordu.Bütün bu zorluklara,sıkıntılara katlanıyordu.Çünkü Asel, her şeye rağmen boksu çok seviyordu.

10/D - 766 Ada GÖK

«Gülü seven dikenine katlanır.»

DAMLAYA DAMLAYA

Her genç gibi Ömer de telefon sahibi olmak istiyordu ama ailesinin maddi durumu çok elverişli değildi. Karar verdi Ömer, madem anne babası alamıyordu telefonu, o zaman çalışarak kendine telefon alabilirdi. Bir işe girdi. Her gün, okul çıkışı bir çiçekçide dağıtım yapmaya başladı. İlk iş günü çok heyecanlıydı, daha önce hiç çalışmadığı için de korkuyordu. Aradan bir ay geçti. Ömer, çalışmanın bu kadar zor ama bu kadar da keyif verici olduğunun farkına vardı. İlk ücretiyle kendine bir kumbara aldı ve parasını biriktirmeye başladı. Gün geçtikçe parası çoğaldı. Parası çoğaldıkça da mutlu oluyordu. İstedığı telefonu alabilirdi artık Ömer. Bir işi başarmanın keyfini de yaşıyordu. Nihayet istediği telefonu aldı. Amacına ulaşmıştı. Bundan sonra tek hedefi derslerine çok iyi çalışıp bir an önce mezun olmaktı.

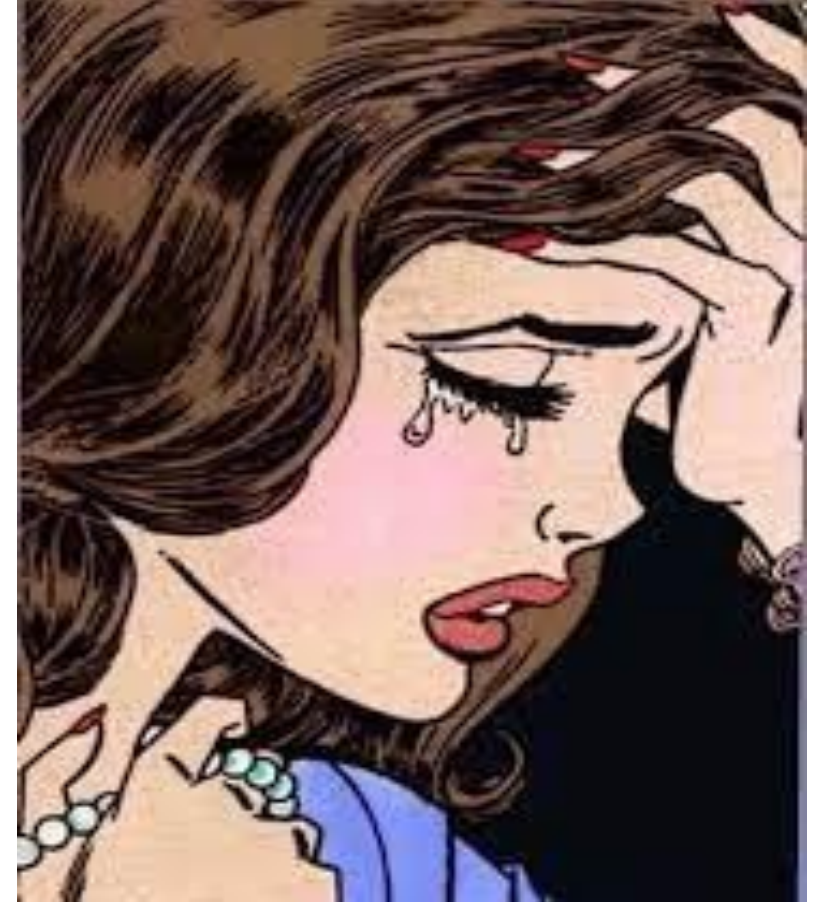
**10/D – 474 Ezel YETKİN
«Damlaya damlaya göl olur.»**

SON PIŞMANLIK

Burçin,Aksaray Üniversitesinde Yazılım Mühendisliği okuyan çalışkan bir öğrenciydi.Ailesi de onun çok iyi yerlere geleceğine inanıyordu.Okuldaki başarısı bunun göstergesiydi çünkü.Başarılarla dolu dört sene çabucak geçti.Artık iyi bir iş bulmalıydı.Şehrin en iyi şirketi,çalışanlarını sınavla alıyordu.Gerekli başvuruları yaptı.Sınav iki ay sonraydı.Kendine çok güveniyor rakiplerini küçümsüyordu.Nasıl olsa kazanırım diyordu.Ona göre sınava daha çok vardı.Biraz gezip tozmasında hiçbir sakınca yoktu.O böyle eğlenirken sınav tarihi geldi çattı.Bir hafta kalmıştı sınava.Çalıştı ama yeterli değildi bu çalışma.Beklenen gün gelmiş,Burçin sınava girmişti.Sorular çok zordu.Bu sorular ancak çalışılarak yapılabilirdi.Bunu anladı Burçin ama artık çok geçti.Sınav çok kötü geçmişti.Kendi hatası olduğunu da biliyordu.Bir sonraki sınava hazırlanmalıydı ama aynı hatayı tekrarlamadan.

10/D – 453 Canan SAYIN

«Kendi düşen ağlamaz.»

KASABANIN GÜCÜ

Neşeli ve mutlu bir genç olan Mehmet,küçük bir kasabada yaşıyormuş.Herkes bilirmiş ki Mehmet,yardımsever,dürüst ve sürekli gülümseyen biriymiş.Bir gün, kasabaya, kendi yaşlarında bir genç, ailesiyle taşınmış.İlk geldiğinde içine kapanık,hüzünlü bir insan olan Murat,Mehmet'in neşesi ve mutluluğuyla tanıştıktan sonra yavaş yavaş değişmeye,Mehmet gibi insanlara yardım etmeye,gülümsemeye ve yine Mehmet gibi olaylar karşısında olumlu düşünmeye başlamış.Mehmet'in etkisi sadece Murat'la sınırlı kalmamış.Salgın bir hastalık gibi, kasabada yaşayan tüm gençleri etkilemiş.Sadece gençleri mi?Kadın, erkek,çoluk çocuk,genç,yaşlı herkes etkilenmiş bu durumdan.Tesadüfen yolu kasabaya düşen bir yabancı,kasabanın bu olumlu ikliminden çok etkilenmiş.Anlamış ki bir topluluğu değiştirebilmek için büyük bir güce gerek yokmuş.Çünkü güç,sayıda değil nitelikteymiş.Bu kasabadaki gücün adı da Mehmet'miş.

10/E – 1365 Muhammed Samet IŞIK

«Üzüm üzüme baka baka kararır.»

PERDENİN ARDINDAKİ GÜNEŞ

Tek başına yaşayan Ahmet Bey, güneşin içeriye sızmasını engelleyen koyu renkli perdeyi hafif aralayıp dışarı baktı. Güneş hala tepedeydi. Biraz daha bekleyeyim, güneş etkisini kaybedince dışarı çıkarım diye düşündü. Nedenini bilmiyordu ama güneşi sevmiyordu. Komşular, sadece pencere kenarındaki çiçekleri sularken görürlerdi Ahmet Bey'i gündüz vakti. Perdeyi tekrar kapattı. Birden öksürmeye başladı. Uzun süredir vardı bu hastalık onda. Bir türlü de geçmiyordu. İştahı kaçmış, rengi de iyice solmuştu. Çok zayıflamıştı. Komşularının tüm ısrarlarına rağmen gündüz vakti dışarı çıkmıyordu. Güneşin etkisini yitirdiği an soluğu dışarıda alıyordu. Aradan biraz zaman geçti. Bir sabah uyandı ama yataktan kalkamadı. Ateşler içinde yanıyor, aralıksız öksürüyordu. Arkadaşı Kemal Bey'i aradı. Kemal Bey, her zamanki gibi eve doktor getirdi. Gelen doktor her zaman gelen doktor değildi. Uzun süredir dışarı çıkmadığını öğrenen doktor şaşkınlığını gizleyemedi. Güneş ışınlarının insan vücudu için yemek, içmek kadar önemli olduğunu, bu şekilde yaşamaya devam ederse hastalıktan hiç kurtulamayacağını söyledi. Şöyle bir etrafına baktı doktor. Koyu renkli, kalın perdeler dikkatini çekti. Ahmet Bey'e baktı ve güldü. " Siz doktorları çok seviyorsunuz. Bu eve güneş girmesinden daha çok, doktor girsin istiyorsunuz galiba." dedi.

10/D -544 Esmenur ERKUŞ

«Güneş girmeyen eve doktor girer.»

SABIR

Küçük kızın hayali, kendi sebze ve meyvelerini yetiştirip bunları, kendisine ait olan manav dükkanında satmakmış.Yıllar göz açıp kapayıncaya kadar geçmiş. Büyüyen kız, çalışıp biriktirdiği paralarla küçük bir bahçe satın almış.Bahçede çeşit çeşit sebzeler , meyveler yetiştirmiş. En büyük arzusunu gerçekleştirmek için bir dükkan almış. Bu dükkanda ürünlerini satmak için gereken her türlü hazırlığı yapmış. Her gün sebze ve meyvelerini özenle kasalara diziyor, onları siliyor ve suluyormuş.Fakat kızın gözden kaçırdığı bir şey varmış.Manav dükkanı, çok insanın geçmediği, ıssız bir çıkmaz sokaktaymış. Her gün aynı hazırlığı yapıp müşteri gelmesini beklemiş. Günler, haftalar, aylar geçmiş ama birkaç müşterinin dışında gelen olmamış. Belki yarın iş olur diye kendini avutmuş ve beklemiş. Oturmaktan yorulmuş,beklemiş;sıkılmış,oflamış,puflamış ama yine de beklemiş,beklemiş...

10/E - 1545 Işık SEZEN

«Sinek avlamak»

ZORBA

Ali ile Ahmet, birbirini çok seven, birbirine çok değer veren iki arkadaşı. Ali sekizinci, Ahmet ise yedinci sınıftaydı. Yani aralarında bir yaş fark vardı. Buna rağmen çok iyi anlaşıyorlardı. Aradan zaman geçti, okul bitti. Ali ve Ahmet ayrılmak zorunda kaldılar çünkü Ali artık lise öğrencisi olmuştu. Yeni okulunda, yeni arkadaşlar edindi Ali. En çok da Mustafa'yla çok iyi anlaşıyordu. Mustafa, kendinden küçük, zayıf çocuklara zorbalık yapıyor, bundan keyif alıyordu. Ali bu duruma üzülmüyor, yapmaması için Mustafa'yı uyarıyordu. Aldırış etmedi Mustafa arkadaşının sözüne, onu dinlemedi, zorbalık yapmaya devam etti. Bir süre sonra Ali, zorbalık yapan Mustafa'nın yaptığı bu işten keyif aldığını, çok eğlendiğini fark etti. Merak etti. Ali de zorbalık yapmaya başladı. Mustafa'ya akıl veren, onu uyaran Ali, zorba olup çıkmıştı. Aradan bir yıl geçti. Ahmet de Ali'yle artık aynı lisedeydi. Birbirlerini görünce çok mutlu oldular. Zamanla Ahmet, karşısındaki kişinin bildiği, tanıdığı Ali olmadığını anladı. Karşısında bir zorba duruyordu. Daha kötüsü, yaptığından yanlışı, karşısındakinin de kendisi gibi bir insan olduğunu, yapılanlara çok üzülebileceğini düşünmüyordu bile. Anladı ki, Ali artık eski Ali değildi. Mustafa'nın etkisinde kalan, kendi hayatını karartan farklı, kötü biri vardı karşısında. Bu, onun için hem acı verici hem de büyük bir hayal kırıklığıydı.

10/F 790 Berfin BAYRAM

«Üzüm üzüme baka baka kararır.»

SINIR KOYMAK

Eylül mutluydu.Çok sevdiği ailesiyle neşe içinde geçen günler yaşıyordu.Maddi durumları da iyiydi,sıkıntı çekmiyorlardı.Ancak annesinin ani ölümü bu mutlu aileyi yasa boğmuştu.Eylül çok üzgündü,bitmiş durumdaydı fakat babası daha kötüydü,toparlanamıyordu bir türlü.İşe de gidemediği için patronu onu kovmuştu.Babası da tazminat davası açtı. Tazminat davasını kazanınca ellerine hatırı sayılır bir para geçti.Eline geçen bu paranın hiç bitmeyeceğini düşünerek harcamaya başladı babası.Gerekli, gereksiz her şeyi alıyor ;paranın hiç bitmeyeceğini sanıyordu.Bu durum Eylül'ü çok üzüyordu.Babasını uyarıyor ama kendini dinletemiyordu. Üstelik çalışmıyordu da.Ellerindeki para iyice azalmıştı ama babasının harcamaları değişmemişti.Hazıra dağ dayanmazdı.Nihayet paralar tükendi.Babası iş bulmak zorundaydı.Uzun aramalardan sonra geliri düşük olan bir iş buldu.Gelir azdı ama harcamalarında hiçbir değişiklik yoktu babasının.Eylül,insanın gelirine göre harcama yapması gerektiğini biliyordu. Çok üzgündü,babasından bu duruma bir son vermesini istedi.Artık gelirine göre harcama yapması gerektiğini söyledi.Kızının üzüntüsünü derinden hisseden adam özür diledi.Kızına bir söz verdi:Artık kazancına göre harcama yapacaktı.

9/A - Cemre KAÇAN

«Ayağını yorganına göre uzat.»

AÇGÖZLÜLÜK

Soner, geliri iyi olan, çocuklu ve mutlu bir insandı. Fakat onu dibe çeken bir kusuru vardı: açgözlülük. Maaşı çok iyiydi. İstediklerini alıyor, istediklerini yiyordu. Ailesinin bir dediğini iki etmiyordu ama bununla yetinmiyor daha fazlasını istiyordu. Hayatının en büyük hatasını yaptı Soner. Kumar oynamaya başladı. Kısa sürede çok para kazandı. Kazandıkça daha fazlasını istedi. Bu durum uzun bir süre bu şekilde devam etti. Onun için her şey yolundaydı. Ama hayat bu, ne olacağı belli olmazdı! Soner, para kaybetmeye başladı. Kaybettiği parayı yerine koyabilmek için daha çok oynamaya başladı. Morali bozuk olduğu için de evde huzur kalmadı. Eşi, çocuğu da alarak evi terk etti. Artık, Soner için hayatının tek anlamı vardı: O da kaybettiği parayı geri almak. Umutla elinde kalan paranın hepsini kumara yatırdı. Ne yazık ki hepsini kaybetti. Artık tamamen parasızdı. Soner, açgözlülük edip daha fazlasını isterken elindekini de kaybetmişti. Çok üzgündü ama yeniden başlayabileceğini düşündü. Sadece bir adım atmalıydı.

10/D – 624 Hiranur KARAGÖZ

«Dimyat'a pirince giderken evdeki bulgurdan olmak.»

ÇARESİZLİK

Yolda yürürken adamın gözü yerde hareketli bir şeye takılır.Çok merak eder ve daha yakından bakmak için iyice yaklaşır.Merak ettiği o şeyin bir böcek olduğunu görür.”Ne bu böyle,ne işlevi var bu dünyada?Çok gereksiz bir varlık.”diye düşünür.Yoluna devam eder, evine gelir.Akşam olunca yatar ama gece çok garip bir rüya görür.Rüyasında gündüz gördüğü ve küçümsediği o böcek vardır.Böcek”Bu evrende her şey bir düzen içerisinde hareket eder.Bu düzen içerisinde hiçbir varlık önemsiz değildir, hepsi bu düzenin bir parçasıdır.”der.Adam,zor nefes alır gibi eli boğazında,kan ter içinde uyanır.Neden durup dururken böyle bir rüya gördüğünü de merak eder.Günler günleri,aylar ayları kovalar.Uzun zaman sonra adam hastalanır.Doktor doktor dolaşır ama derdine derman bulamaz.Arkadaşlarından biri çok iyi bir doktorun varlığından söz eder.Bu doktor herkesin son çare olarak gittiği bir doktormuş.Adam o kadar çaresizdir ki doktordan randevu alır ve doktora gider.Doktor,onu iyice muayene eder.Hastalığının tek bir çaresi vardır.O da çok ender rastlanan ve çoğu hastalığa da derman olan “Akar böceği”dir.Uzun bir uğraştan sonra aradığı böceği bulur.Zorla arayıp bulduğu bu böceğin, yıllar önce gördüğü ve küçümsediği böcek olduğunu anlar.Önemsiz gördüğü,küçümsediği,iğrendiği bu böceğe şimdi muhtaçtır.İğrense de derdinin tek çaresidir bu böcek.Böceği alır.Böcekten yapılan ilaçla kısa sürede sağlığına kavuşur adam.İşe yaramaz dediği,iğrendiği o küçücük böcek derdinin dermanı olmuş onu kurtarmıştır.Utanç içinde evinin yolunu tutar adam.

10/D – 2024 Esmanur TANER
«Denize düşen yılanı sarılır.»

FEDAKÂRLIK

Kemal Bey,orta yaşı, yarı felç bir adamdı.Bir kaza sonucu felç kalmıştı.Bu hayattaki en büyük yardımcısı sevgili eşi Pınar'dı.Pınar,Kocasının tüm bakımıyla ilgileniyor,ona çok iyi bakıyordu.Evinin geçimini sağlamak,kocasının ilaç masraflarını karşılamak için de evdeki odalardan birini terzi dükkanına dönüştürmüştü.Hem ev işleri hem kocasının bakımı hem de terziplik yapmak çok vakit alıyordu.Çok da yoruluyordu.Hiçbir yardımcısı yoktu.Ama onu sevindiren tek şey kocasının günbegün iyileşiyor olmasıydı.Birkaç yıl sonra Kemal Bey tamamen iyileşti.Pınar çok mutluydu,artık her şey eskisi gibi olacaktı nihayet.Kocasıyla birlikte gezecek dolaşacaktı.Ama hiç de umduğu gibi olmadı.Kocası çalışmıyor,geç saatlere kadar eve gelmiyordu.Evde tek çalışan Pınar'dı.Kısa bir süre sonra o da rahatsızlandı,yataklara düştü.Kocası, ona, ilk günlerde baksa da sonra üfleyip püflemeye başladı.Adam çok çabuk bıkmıştı.Yıllardır kendisine bakan,aynı zamanda evin bütün işlerini yapan,evi geçindiren karısından çok çabuk vazgeçmişti.Pınar çok üzülüyordu bu duruma.Yapacağı bir şey de yoktu.Geriye kalan sadece acı bir tebessümdü Pınar'ın dudaklarında.

10/F – Esmenur AYHAN

«Körün gözü açıldığında kırdığı ilk şey bastonudur.»

KARŞILIK VERMEK

Köyünde yaşayan kendi halinde bir çiftçi ve bu çiftçinin yeni taşınan bir komşusu varmış. Bu komşu kibirli, huysuz ve kötü kalpliymiş. Hiçbir şeyden de kolay kolay hoşnut olmazmış. Bir gün yaşlı çiftçi, evinin önündeki bahçeyi kazmak için evden çıkmış. Komşusu da o sırada dışarıda kahvaltı yapıyormuş. Beli ağrıyan, eğilip kalkmakta zorluk çeken yaşlı çiftçi, kazmayı eline alıp başlamış toprağı kazmaya. Bu arada da komşum yardım etse ne iyi olurdu diye düşünüyormuş. Komşusu oralı olmayıp sırtını yaşlı çiftçiye dönmüş. Kendisinden yardım isteyeceğinden korkmuş. Komşusunun bu tavrı, duyarsızlığı yaşlı çiftçiye çok üzmüş. Aradan bir hafta geçmiş. Yaşlı çiftçi, bahçesindeki olgunlaşan meyveleri toplamak için dışarı çıkmış. Meyveleri toplarken bir çığlık duymuş. Çığlık sesi komşunun evinden geliyormuş. Yardım çığlıklarını duyan yaşlı çiftçi, komşusunun evini su bastığını görmüş. Komşu, çiftçiden yardım istemiş. Yaşlı çiftçi tam yardım edecekken onun kendisine yaptığı aklına gelmiş, gerisin geri evine dönmüş. Ardından bakakalmış komşu. Hatasını anlamış, pişman olmuş. Ona, gerektiğinde yardım etmeyen ben, şimdi ondan yardım mı istiyorum diye düşünmüş. Çok utanmış.

10//F – 415 Songül YILMAZ

« Arpa eken buğday biçmez. »

YENİ GÜN

Henüz güneş doğmamıştı. Alaca karanlıkta bir çiftçi eğilip kalkıyor, tarlasında çalışıyordu. Daha önce, tarlasına ektiği tohumlar çürüyüp gitmişti. Bu sefer böyle olmayacak diye düşündü. Buna inanıyor, inanmak istiyordu. Toprağa tohumları eken çiftçi, her gün doğan güneşin büyü gücüyle tohumların yeşermesini bekliyordu. Umutlu bir bekleyişti bu. Biliyordu ki emek verip ektiği bu tohumlar yeşerip filiz verecekti. Bir gün, güneş doğmak üzereyken tarlasına giden çiftçinin birden gözleri parladı. Toprağın altından kendini gösteren küçük yeşil filizleri gördü. Çiftçinin yüzü aydınlandı. Mutluluğu her halinden belli oluyordu.

Yanılmamıştı. Her doğan gün umutla, başlangıçlarla, fırsatlarla doluydu. Bu yeni doğan gün ikinci şansıydı onun. Anladı ki aslında her yeni doğan gün, hayallerimizi gerçekleştirmemiz için bize bir fırsat sunuyordu. Bunları düşünerek tarlasını dolaştı, topraktan yüzünü gösteren filizlere sevgiyle, minnetle baktı.

10/F – 801 Yağmur SAYHAN
«Gün doğmadan neler doğar.»

PEŞİNDEN GİTMEK

Yine kağıtlara gömülmüştü her zamanki gibi. Büyük ihtimalle önceden yazmaya başladığı şiire devam ediyordu. Kendini bildi bileli böyleydi annesi; okulda, evde, dışarda, nerede olursa olsun ilham geldi mi kimse onun dikkatini çekemezdi. Çocukluk yıllarında, onu okula götürdüğü zamanlar bazen zorla da olsa derse girmesine izin verirdi ve o anlarda annesini izler dururdu. Söylediklerinden pek bir şey anlamasa da anlatış ve düşüncelerini aktarış şekli o kadar büyüleyiciydi ki hayran bırakıyordu kendine. Edebiyata ve mesleğine aşık bir edebiyat öğretmeniymiş annesi. Küçüklüğünden beri de edebiyatın içinde büyümüştü o da. En başında annesinin mesleğini bu kadar tutkuyla yapışını ona anlamsız geliyordu fakat gün geçtikçe edebiyat onun da ilgisini çekmeye başladı. Artık o da şiirler, hikâyeler, romanlar yazmak istiyordu. Öğrendiği bilgilerle birilerinin yoluna ışık tutup hayatlarına dokunmak, yazdığı eserlerle birilerine örnek olmak istiyordu. Ve tabii ki en büyük hayali olmuştu annesi gibi olmak. Olacaktı da...

11/B – Sevgi DERİNCE

«Ağaca çıkan keçinin dala bakan oğlağı olur.

